

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо вдосконалення способів
захисту корпоративних прав учасників господарських
товариств (реєстр. № 5554 від 19 грудня 2016 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 22 лютого 2017 року (протокол № 56) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення способів захисту корпоративних прав учасників господарських товариств (реєстр. № 5554 від 19 грудня 2016 року), поданий народним депутатом України Помазановим А.В. (далі – Законопроект).

Згідно із пояснювальною запискою Законопроектом передбачається внесення змін до Цивільного кодексу України, Закону України «Про акціонерні товариства» і Закону України «Про господарські товариства», якими пропонується удосконалити основні положення про способи захисту цивільних прав та інтересів, зокрема, корпоративних прав учасників господарських товариств, положення про види прав акціонерів акціонерних товариств та учасників інших видів господарських товариств.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням автора, забезпечить охорону корпоративних прав учасників господарських товариств у процесі їх здійснення і захисту. Зокрема, очікується більш ефективна реалізація майнових і немайнових (організаційних) прав учасників господарських товариств та поліпшення стану корпоративного управління.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

У Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи

державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

В Основному Законі України зазначено, що держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки; усі суб'єкти права власності рівні перед законом (частина четверта статті 13).

Відповідно до положень частини першої статті 41, частини першої статті 42 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, займатися підприємницькою діяльністю, не забороненою законом. У підпункті 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 12 січня 2010 року № 1-рп/2010 Конституційний Суд України зазначив, що такі конституційні права особи можуть реалізовувати, зокрема, через товариства, які поділяються на підприємницькі та непідприємницькі (частини перша, друга статті 83, статті 84, 85, 86 Цивільного кодексу України). Усі товариства мають майно, яке є об'єктом управлінської діяльності і інформація про яке є вимогою до змісту їхніх установчих документів (частина друга статті 88 Цивільного кодексу України).

В абзаці третьому підпункту 3.1 пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 5 лютого 2013 року № 1-рп/2013 Конституційний Суд України також вказав, що установчим документом Товариства є статут (частина перша статті 143 Цивільного кодексу України, частина перша статті 82 Господарського кодексу України, частина перша статті 4 Закону України «Про господарські товариства»). Статут є локальним правовим актом і обов'язковим для дотримання та виконання всіма учасниками. Він має містити відомості про розмір статутного капіталу з визначенням частки кожного учасника, а також розмір, склад та порядок внесення ним вкладів (частина перша статті 140, частина перша статті 143 Цивільного кодексу України, частина четверта статті 82 Господарського кодексу України, частина перша статті 50, частина перша статті 51 Закону України «Про господарські товариства»). Такі ж відомості містяться, крім статуту Товариства, в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (стаття 9 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»).

Правовий режим власності та правові засади і гарантії підприємництва визначаються виключно законами України (пункти 7, 8 частини першої статті 92 Основного Закону України).

Зміст Законопроекту також узгоджується з нормами частин першої, другої та шостої статті 55 Конституції України, відповідно до яких права і свободи людини і громадянина захищаються судом; кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб; кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Згідно частини першої статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України.

Конституційний Суд України у Рішенні від 25 грудня 1997 року № 9-зп у справі за зверненнями жителів міста Жовті Води виклав правову позицію, згідно

з якою кожному гарантується захист прав і свобод у судовому порядку; суд не може відмовити у правосудді, якщо особа вважає, що її права і свободи порушені або порушуються, створено або створюються перешкоди для їх реалізації або мають місце інші ущемлення прав та свобод; відмова суду у прийнятті позовних та інших заяв, скарг, оформлених відповідно до чинного законодавства, є порушенням права на судовий захист, яке згідно зі статтею 64 Конституції України не може бути обмежене (пункти 1, 2 резолютивної частини).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення способів захисту корпоративних прав учасників господарських товариств (реєстр. № 5554 від 19 грудня 2016 року), поданий народним депутатом України Помазановим А.В., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ